

Tiekartta työvoiman toimialoitteisen ja alueellisen saatavuuden varmistamiseksi - luonnonvarat, elintarviketuotanto ja ympäristö -toimialaryhmä

Aika	Maanantai 7.11.2022 klo 14.00 – 15.30
Paikka	Microsoft Teams
Osallistujat	Stefan Borgman, METO Jarno Hakanen, JOTPA Kirsi Heinivirta, JOTPA, puheenjohtaja Aleksi Kalenius, OKM Liisa Larja, TEM Pirjo Larm, TEM, sihteeri Juho Peltonen, TEM Jaana Saaranen, Selry Anne Somer, Elintarviketeollisuusliitto
Estyneet	Johanna Alatalo, TEM Suvi Huttunen, Agronomiliitto Veli-Matti Kauppinen, Teollisuusliitto Susanna Kumpulainen, MTK Suvi Liikkanen, Loimu Riku Muurinen, Konepäällystöliitto Elina Pykkänen, TEM Hanna Säntti, TEM

1. Kokouksen avaus

Puheenjohtaja Kirsi Heinivirta avasi kokouksen ja kertoi, että tässä kokouksessa käydään läpi tämän toimialan keskeisimmät ongelmat, tärkeimmät toimenpide-ehdotukset niiden ratkaisemiseksi sekä priorisoidaan ne, joita esitetään ohjausryhmälle tämän 29.11. kokouksessa.

2. Ongelmiin ja toimenpide-ehdotuksiin liittyvä alustus ja keskustelu sen pohjalta

Liisa Larja esitteli TEM-sihteeristön tekemän [yhteenvedon](#).

Tämän toimialaryhmän keskeiset ongelmat ovat:

- Työvoimapula: Elintarviketeollisuuden prosessityöntekijät ja eläinlääkärit

- Elintarviketeollisuuden prosessityöntekijöiden työvoimapulan laskennallinen volyyymi on 330 henkeä; eläinlääkäreillä 42 henkeä
- Eläinlääkäreitä ei juuri työttömänä (2 %), mutta prosessityöntekijöistä jonkin verran (6 %). Elintarviketeollisuustyöntekijöiden paikat usein vuorotyötä, mutta kohtuullisen hyvin palkattua. Voiko vuorotyö olla ongelma?
- Elintarviketeollisuuden prosessityöntekijöiden tarve suurin Etelä-Pohjanmaalla, Satakunnassa, Kanta-Hämeessä ja Pohjanmaalla
- Prosessityöntekijöillä ulkomaisen työvoiman potentiaali merkittävä: nykyisin jo 11 % ammattiryhmän työntekijöistä ulkomaalaistaustaisia. Mitä kansainvälistä rekrytointia voisi nykyisestä vielä edistää? Entä maassa asuvan ulkomaalaistaustaisen vapaan työvoiman kouluttaminen?
- Kohtaanto-ongelma: Puutarhurit, kasvihuoneviljelijät ja –työntekijät
 - Kolmannes soveltuvasta työvoimasta työttömänä, samanaikaisesti 17 % työvoiman kysynnästä täyttämättä
 - Voiko työttömiä houkutella paremmilla työehdoilla? Ammattiryhmä kuuluu alimpaan palkkadesiiliin ja avoimien paikkojen työsuhteista 54 % on epätyypillisiä.
 - Ulkomaisen työvoiman potentiaali suuri, mutta olisiko parempi kohdistaa resurssit jo maassa oleviin työttömiin?
- Ylitarjonta: esim. leipurit ja kondiittorit, eläinten hoitajat, metsurit ja metsätyöntekijät sekä maa-, metsä- ja kalatalouden erityisasiantuntijat
 - Työttömiä paljon (13-22 % työvoimasta) ja kysyntä keskiarvoa vähäisempää. Työvoiman pitäisi riittää erinomaisesti avoimiin paikkoihin.
 - Löytyisikö keinoja tukea metsäkoneen kuljettajien työssäoppimista, jotta tuottavuusvaatimus heti uran alussa ei olisi liian korkea?
- Maatalouslomittajat kuuluvat ryhmään 6121, jossa avoimia työpaikkoja on todella vähän. Tällä hetkellä lomittajia haetaan vain 8:llä ilmoituksella. Rekrytointi näyttää olevan keskitetty kunnille ym., ja yhdellä ilmoituksella haetaan useita työntekijöitä, jolloin kysyntä tulee tilastossa aliarvioitua. Suhteessa ilmoituksissa esitettyihin vaatimuksiin, työehdot näyttävät heikoilta. Olisiko tässä korjattavaa?

Ne toimenpide-ehdotukset, jotka ovat jo toteutuksessa, on karsittu pois. Loput toimenpide-ehdotukset on luokiteltu sen mukaan, mitä data-analyysin pohjalta havaittuja ongelmia ne ratkaisevat:

- Työvoimapula-ammattit
- Kohtaanto-ongelma-ammattit
- Ylitarjonta-ammattit

Toimenpide-ehdotukset on pisteytetty seuraavilla kriteereillä:

- Valmiusaste
- Vaikuttavuus (suhteellinen)
- Vaikuttavuus (henkilömäärä)
- Toteutettavuus

Liisa päivitti yhteenvetoa osallistujien kommenttien pohjalta. Käytiin lisäksi seuraava keskustelu:

- Elintarviketekniikan insinöörien aloituspaikat (SeAMK ja HAMK) pitäisi tuplata, alemmissa koulutuksissa ennemminkin hakijapulaa → jatkoselvitykseen
- Kannustinloukkujen purkamisen ei saanut keväällä ohjausryhmässä kannatusta
- Oppisopimus koetaan haasteelliseksi

Ohjausryhmäaineisto kootaan tämän viikon neljän toimialaryhmän kokouksen perusteella.

3. Seuraava kokous

Sovitut kuusi kokousta on nyt pidetty. Ohjausryhmän kokousaineisto lähetetään toimialaryhmien edustajille samaan aikaan kuin ohjausryhmällekin, jotta he voivat vielä briefata ohjausryhmän edustajansa ennen ohjausryhmän kokousta.

4. Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja kiitti aktiivisesta panoksesta toimialaryhmän työskentelyyn ja päätti kokouksen.